SJETTE BOG

EN SKØN SJÆLS BEKENDELSER

Som Barn var jeg ganske rask indtil mit ottende Aar, men jeg kan lige saa lidt huske noget fra den Tid som fra den Dag, jeg blev født. I Begyndelsen af mit ottende Aar fik jeg Blodstyrtning, og i det Øjeblik blev min Sjæl helt og holdent Følelse og Erindring. De mindste Omstændigheder ved dette Sygdomstilfælde ser jeg endnu saa tydeligt for mig, som var det sket i Gaar.

Under mit ni Maaneder lange Sygeleje, som jeg taalmodigt udholdt, blev — tror jeg — min hele Tænkemaade grundlagt, idet min Aand fik overantvortet de første Hjælpemidler til at udvikle sig efter sit særegne Væsen. Jeg led og elskede, det var mit Hjertes egentlige Udtryksformer. Under min heftige Hoste og svækkende Feber var jeg stille som Sneglen, der trækker sig ind i sit Hus. Saa snart jeg fik lidt Luft, hungrede jeg efter lidt Glæde, men da al anden Nydelse var nægtet mig, søgte jeg at holde mig skadesløs ved, hvad jeg kunde høre og se. Man bragte mig Dukker og Billedbøger, og den, som vilde sidde ved min Seng, maatte fortælle mig noget.

Jeg hørte gerne Moder fortælle Bibelhistorie. Fader underholdt mig med Emner fra Naturen. Han havde et pænt lille Naturaliekabinet. Af og til bragte han en eller anden

Skuffe med ned til mig, viste mig Tingene og forklarede mig deres Beskaffenhed. Tørrede Planter og Insekter, mange Slags anatomiske Præparater, Menneskehud, Knogler, Mumier og lignende Ting viste han mig lille Pige paa Sygesengen. Fugle og Dyr, som han havde skudt paa Jagt, fik jeg at se, før de blev leveret ud til Køkkenet. Men for at ogsaa Skabningens Ypperste skulde komme til Orde i denne Forsamling, fortalte min Tante mig Kærlighedshistorier og Feeventyr. Jeg slugte alt, og alt slog Rod i mit Sind. Ofte underholdt jeg mig livligt med usynlige Væsner. Jeg husker endnu nogle Vers, som jeg lod Moder skrive op efter min Diktat.

Ofte fortalte jeg Fader igen det, jeg havde lært af ham. Jeg tog sjeldent Medicin uden at spørge om, hvor de Planter voksede, som den var lavet af. Hvordan ser de ud, og hvad hedder de? Men heller ikke Tantes Fortællinger var spildt paa mig. Jeg tænkte mig klædt i smukke Klæder og mødte de allerkæreste Prinser, som hverken havde Rist eller Ro, før de fik at vide, hvem den ubekendte Skønne var. Et lignende Eventyr om en henrivende, lille Engel, der var i hvidt Gevandt og havde gyldne Vinger, og som gjorde sig megen Møje for min Skyld, drev min Fantasi saa vidt, at jeg næsten saa den lyslevende for mig.

Efter et Aars Forløb var jeg saa nogenlunde kommet mig. Men intet af Barnets Vilterhed havde jeg beholdt. Jeg brød mig ikke engang om at lege med Dukker, jeg ønskede Væsner, som kunde besvare min Kærlighed. Alle Slags Hunde, Katte og Fugle, som min Fader underholdt, var min bedste Fornøjelse. Men hvad vilde jeg ikke have givet for at eje en Skabning, som spillede en meget vigtig Rolle i et af Tantes Eventyr. Det var et Lam, som en Bondepige havde fundet i Skoven og taget sig af. Men i det smukke Dyr skjulte sig en Prins, som omsider aabenbarede sig som en smuk Yngling og lønnede sin Velgørerske med sin Haand. Hvor vilde jeg gerne have ejet saadant et Lam!

Men nu var der ikke noget at opdrive, og da alt omkring mig gik saa ganske dagligdags til, maatte jeg efterhaanden

næsten opgive Haabet om at komme til at eje noget saa kosteligt. Imidlertid trøstede jeg mig med at læse Bøger, i hvilke vidunderlige Begivenheder stod skildret. Min kæreste Bog var den kristelige, tyske Herkules. Den fromme Kærlighedshistorie var ganske efter mit Hoved. Hvis der hændte hans Valiska noget, — og der hændte hende de grusomste Ting —, bad han først en Bøn, før han ilede hende til Hjælp, og Bønnerne stod udførligt i Bogen. Hvor syntes jeg dog godt om det! Mit Hang til det usynlige, som jeg altid dunkelt følte, voksede kun derved. Thi Gud skulde ogsaa een Gang for alle blive min Fortrolige.

Da jeg blev større, læste jeg alt muligt mellem hinanden. Men den romerske Oktavia bar Prisen frem for alle. De første Kristenforfølgelser skildret i Romanform interesserede mig levende.

Nu begyndte Moder at skænde paa mig for min evige Læsen. For hendes Skyld tog Fader en Dag Bøgerne fra mig, men gav mig dem igen næste Dag. Hun var klog nok til at indse, at der ikke var noget at stille op paa det Punkt, men forlangte blot, at ogsaa Bibelen skulde læses lige saa flittigt. Det behøvede man ikke at nøde mig til; jeg læste stærkt grebet de hellige Bøger. Samtidig sørgede min Moder altid omhyggeligt for, at ingen æggende Bøger faldt mig i Hænde, og jeg vilde selv have kastet ethvert uanstændigt Skrift fra mig. Thi mine Prinser og Prinsesser var alle yderst dydige. Men forøvrigt vidste jeg mere om Menneskeslægtens Naturhistorie, end jeg lod mig mærke med, hvad jeg hovedsagelig havde lært af Bibelen. Tvivlsomme Steder sammenholdt jeg med de Ord og Ting, jeg selv hørte og saa, og fandt ved Hjælp af min Videbegærlighed og Kombinationsevne den rette Sammenhæng. Havde jeg hørt Tale om Hekse, vilde jeg ogsaa have maattet sætte mig ind i Hekseriet.

Jeg havde min Moder og min egen Videbegærlighed at takke for, at jeg, til Trods for min Læselyst, dog fik lært at lave Mad; derved var ogsaa noget at se. At skære en Høne eller en Pattegris op var en Fest for mig. Jeg bragte

Fader Indvoldene, og han talte med mig om dem som med en ung Student og plejede ofte inderlig fornøjet at kalde mig sin vanartede Søn.

Nu var jeg fyldt mit tolvte Aar. Jeg lærte Fransk, Dans og Tegning og fik den sædvanlige Religionsundervisning. Ved denne vaagnede mange Følelser og Tanker, men ingen som angik mig personligt. Jeg hørte gerne Tale om Gud, og jeg var stolt af, at jeg kunde tale bedre om ham end mine Jævnaldrende. Jeg læste med Iver mange Bøger, som satte mig i Stand til at snakke op om Religion, men aldrig faldt det mig ind at tænke over, hvordan det egentlig stod til med mig selv, om nu ogsaa min egen Sjæl var som et Spejl, der kunde genspejle den evige Sol. Det gik jeg nu een Gang for alle ud fra som givet.

Fransk var jeg meget ivrig efter at lære. Min Sproglærer var en brav Mand. Han var ikke en letsindig Empiriker eller en tør Grammatiker. Han havde Kundskaber og havde set Livet. Samtidig med Sprogundervisningen tilfredsstillede han min Videbegærlighed paa mange Maader. Jeg holdt saa meget af ham, at jeg altid med Hjertebanken ventede hans Ankomst. Jeg havde ikke vanskeligt ved at tegne, og jeg skulde nok have bragt det videre, hvis min Lærer havde haft Hoved og Kundskaber. Men nu havde han kun Hænder og Rutine.

At danse var i Begyndelsen det, der morede mig mindst. Mit Legeme var for ømfindtligt, og jeg lærte det kun sammen med min Søster. Men da vor Danselærer faldt paa at give et Bal for alle sine Elever, fik jeg ganske anderledes Mod paa at lære det.

Mellem en Mængde Drenge og Piger udmærkede to Søuner af Hofmarschallen sig. Den yngste var min jævnaldrende, den anden to Aar ældre og begge saa smukke, at de efter den almindelige Mening i Skønhed overtraf alle de smukke Børn, man nogensinde havde set. Næppe havde jeg set dem, før heller ikke jeg havde Øje for nogen af de andre. I samme Øjeblik dansede jeg med Opmærksomhed og ønskede at danse smukt. Hvordan gik det til,

at ogsaa de to Drenge særlig lagde Mærke til mig mellem de andre? — Nok er det: Allerede i den første Time blev vi Perlevenner, og den lille Festlighed var næppe endt, før vi havde aftalt, hvor vi skulde mødes næste Gang. Det var en stor Glæde for mig. Men ganske henrykt blev jeg, da de begge to næste Morgen, hver i en fiks Billet, der ledsagedes af en Blomsterbuket, forespurgte om mit Befindende. Som jeg følte den Gang, har jeg aldrig siden følt! Galanterier blev besvaret med Galanterier, Breve med Breve. Kirken og Promenaden brugte vi nu til Stævnemøder. Vi blev altid bedt sammen hos vore unge Bekendte, men vi var saa snedige at skjule det saa godt, at Forældrene ikke mærkede mere, end vi selv fandt ønskeligt.

Nu havde jeg paa een Gang faaet to Kærester. Jeg kunde ikke afgøre, hvem jeg bedst kunde lide. Jeg syntes godt om dem begge, og vi kom udmærket ud af det sammen. Pludselig blev den ældste alvorligt syg. Jeg havde selv ofte været meget syg og sendte derfor mange Venligheder og mange Lækkerbidskener, som en Patient kunde taale, over til den Syge. Forældrene var taknemlige for Opmærksomheden og indvilgede i deres kære Søns Bøn at indbyde mine Søstre og mig, saa snart han var oven Senge. Den Ømhed, han modtog mig med, var ikke barnlig, og fra den Dag havde jeg bestemt mig for ham. Han raadede mig straks til at holde det hemmeligt for hans Broder; men Ilden kunde ikke længere skjules, og den yngstes Skinsyge fuldendte Romanen. Han spillede os tusind Puds. Det var ham en Fornøjelse at ødelægge vor Glæde, og han forøgede derved kun den Lidenskab, han vilde ødelægge.

Nu havde jeg altsaa virkelig fundet mit saa heftigt attraaede Lam, og denne Lidenskab havde, som ellers en Sygdom, den Virkning, at den gjorde mig stille og fik mig til at trække mig tilbage fra mine Kammerater og deres Sværmerier. Jeg var ensom og bevæget og kom igen til at tænke paa Gud. Han blev min Fortrolige, og jeg husker nok, med hvormange Taarer jeg stadig bad for Drengen, som fremdeles skrantede.

Saa meget barnligt der var ved det hele, bidrog det dog meget til mit Hjertes Dannelse. I Stedet for den sædvanlige Oversættelse maatte vi hos vor franske Lærer daglig skrive selvopfundne Breve. Jeg bragte min Kærlighedshistorie til Torvs under Navnene Phyllis og Damon. Den gamle Herre gennemskuede det snart, og for at gøre mig tillidsfuld roste han mit Arbejde i høje Toner. Jeg blev stadig dristigere, gik mere aabenlyst til Værks og blev Sandheden tro til de mindste Enkeltheder. Jeg husker ikke mere, ved hvilket Sted han engang greb Lejligheden til at sige: »Hvor det er pænt og naturligt! Men den gode Phyllis maa tage sig i Agt. Det kan snart blive ramme Alvor!«

Det ærgrede mig, at han ikke allerede tog Sagen alvorligt, og jeg spurgte krænket, hvad han mente med ramme Alvor. Han lod ikke vente paa Svar, men udtalte sig saa tydeligt, at jeg daarligt kunde skjule min Skræk. Men da Vreden straks efter afløste Skrækken, og jeg fandt det grimt af ham at tænke saadan, tog jeg mig sammen, vilde forsvare min Heltinde og sagde ildrød i Hovedet: »Ja men, Hr. Lærer! Phyllis er en anstændig Pige!«

Nu var han ondskabsfuld nok til at drille mig med min anstændige Heltinde, og — da vi jo talte Fransk — til at lege med Ordet »*honnête*« for at trække Phyllis' Ærbarhed gennem alle mulige Betydninger. Jeg følte det latterlige derved og blev ganske forvirret. Men han, der ikke vilde skræmme mig, brød af; alligevel førte han ved andre Lejligheder Samtalen ind paa det samme. Skuespil og smaa Historier, som jeg læste og oversatte hos ham, gav ham ofte Anledning til at vise, hvor svagt et Værn den saakaldte Dyd er, naar Lidenskaben stiller sine Krav. Jeg sagde ham ikke mere imod, men ærgrede mig i Stilhed, og hans Bemærkninger blev mig en Plage.

Efterhaanden tabte jeg enhver Forbindelse med min gode Damon. Den yngstes evige Drillerier ødelagde vort Samkvem. Kort Tid efter døde begge de blomstrende Ynglinge. Det gjorde mig ondt, men snart var de glemte.

Phyllis voksede hurtigt, blev helt rask og begyndte at

se sig om i Verden. Arveprinsen formælede sig og overtog kort derefter Regeringen ved sin Faders Død. Hof og By var i stor Bevægelse. Nu fik min Nysgerrighed stadig ny Næring. Snart opførtes Komedier, snart afholdtes Baller og lignende Forlystelser, og skønt vore Forældre holdt os saa meget som muligt fra sligt, maatte man dog vise sig ved Hoffet, hvor jeg var indført. Fremmede strømmede til, i alle Huse var fornemme Folk indkvarteret; ogsaa vi havde faaet anbefalet nogle Kavallerer, medens andre blev introduceret, og hos min Onkel kunde man træffe alle Nationer.

Min retskafne Lærer vedblev at advare mig paa en beskeden, men dog træffende Maade, men jeg tog ham det i mit stille Sind ilde op. Jeg var paa ingen Maade overbevist om, at han havde Ret i sin Paastand, og maaske havde jeg virkelig Ret den Gang og han Uret i at anse Kvinden for saa svag. Men han talte derhos saa indtrængende, saa jeg en Gang blev bange for, at han maaske havde Ret. Jeg sagde saa til ham: »Naar Faren er saa stor og Menneskets Hjerte saa svagt, vil jeg bede Gud bevare mig.«

Det naive Svar syntes at glæde ham. Han priste mit Forsæt; men hos mig var det alt andet end alvorlig ment. Denne Gang var det kun tomme Ord. Thi Sansen for det usynlige havde jeg næsten ganske mistet. Den store Menneskesværm, som omgav mig, adspredte mig og rev mig bort med sig som en rivende Strøm. Det var de mest indholdsløse Aar i min Tilværelse. Dage igennem ikke at tale om noget, ikke at have en sund Tanke, men kun drømme, saadant var mit Liv. Jeg tænkte ikke engang paa mine kære Bøger. De Mennesker, jeg omgikkes, havde ikke Anelse om Videnskaberne. Det var tyske Hofmænd, og den Klasse havde den Gang ikke Spor af Kultur.

En saadan Omgang skulde man tro maatte have ført mig til Fordærvelsens Rand. Jeg levede i aandløs Munterhed, jeg modtog ingen Indtryk, bad ikke, tænkte hverken paa mig selv eller paa Gud, men jeg anser det for en Styrelse af Forsynet, at jeg ikke syntes om nogen af de mange

smukke, rige og velklædte Mænd. De var frivole og skjulte det ikke; det skræmmede mig. Deres Samtale pyntede de med Tvetydigheder; det krænkede mig, og jeg holdt mig køligt tilbage fra dem. Deres Uopdragenhed gik mange Gange ud over alle Grænser, og jeg tillod mig at give dem raat for usødet.

Desuden havde min gamle Lærer engang betroet mig, at ikke alene en Piges Dyd, men ogsaa hendes Sundhed svævede i Fare, hvis hun omgikkes disse uappetitlige Fyre. Nu gruede jeg først rigtigt for dem, og jeg blev straks ængstelig, bare en af dem paa en eller anden Maade kom mig for nær. Jeg vogtede mig for Glas og Kopper, de havde drukket af, og for Stole, de havde siddet paa. Paa denne Maade blev jeg baade moralsk og fysisk meget isoleret, og alle de Komplimenter, man sagde mig, modtog jeg stolt som en Virak, der skyldtes mig.

Mellem de Fremmede, som den Gang opholdt sig hos os, udmærkede sig en ung Mand, som vi for Spøg kaldte Narcis. Han havde erhvervet sig et godt Ry paa den diplomatiske Løbebane og haabede at opnaa en fordelagtig Stilling ved de mange Forandringer, der fandt Sted ved vort nye Hof. Han gjorde snart nærmere Bekendtskab med min Fader, og hans Kundskaber og dannede Opførsel skaffede ham Adgang til et sluttet Selskab af de mest fremragende Mænd. Fader udtalte sig meget rosende om ham, men hans smukke Ydre vilde have gjort endnu større Indtryk, dersom ikke hans hele Væsen havde været præget af en vis Selvbehagelighed. Jeg havde set ham, syntes godt om ham, men vi havde aldrig talt sammen.

Paa et stort Bal traf vi hinanden og dansede en Menuet sammen. Men ogsaa det forløb, uden at vi lærte hinanden nærmere at kende. Da de voldsomme Danse, som jeg plejede at undgaa af Hensyn til Faders Bekymring for mit Helbred, begyndte, gik jeg ind i et Sideværelse og talte med nogle ældre Veninder, der havde sat sig til Spillebordene.

Narcis, der en Stund havde danset med, kom ogsaa en

Gang ind i det Værelse, jeg var i, og begyndte, efter at han havde faaet standset en Næseblødning, han havde faaet under Dansen, at tale med mig om mange forskellige Ting. Inden en halv Time blev Diskussionen, skønt der ikke var Spor af Erotik i den, saa interessant, at vi slet ikke mere brød os om at danse. De andre begyndte at drille os med det, hvilket dog ikke generede os det mindste. Næste Aften fortsatte vi vor Samtale og skaanede vort Helbred.

Nu var Bekendtskabet stiftet. Narcis gjorde mine Søstre og mig sin Opvartning, og nu mærkede jeg først rigtigt, hvad jeg vidste, hvad jeg havde tænkt over, og hvad jeg kunde udtrykke i en Samtale. Min nye Ven, som altid havde omgaaedes det bedste Selskab, var fuldstændig inde i Historie og Politik og havde desuden store litterære Kundskaber. Han kendte hele den nyligt udkomne Litteratur, særlig den franske. Han bragte og sendte mig mange fornøjelige og nyttige Bøger, men det maatte holdes hemmeligere end et forbudt Kærlighedsforhold. Man gjorde de lærde Kvinder latterlige og taalte daarligt nok de blot veloplyste, formodentlig fordi man ansaa det for uhøfligt, at saa mange uvidende Mænd skulde blamere sig. Selv Fader, for hvem denne ny Lejlighed til at udvikle mine Evner var meget velkommen, forlangte udtrykkeligt, at vor litterære Forretning skulde hemmeligholdes.

Saaledes omgikkes vi næsten Aar og Dag, og jeg kan ikke sige, at Narcis paa nogen Maade ytrede Kærlighed eller Forelskelse overfor mig. Han var altid høflig og opmærksom, men røbede ikke Spor af Affekt. Langt snarere lod min yngre Søster, som den Gang var overordentlig smuk, til ikke at være ham ligegyldig. For Spøg gav han hende alle mulige søde Navne paa fremmede Sprog, af hvilke han talte flere udmærket, og hvis ejendommelige Vendinger han gerne blandede i sit eget. Hun besvarede ikke hans Kurtise i nogen særlig Grad. Hun var af en hel anden Støbning, og da hun i det hele taget var meget ligefrem og han ømfindtlig, blev de ofte uenige om Smaating. Moder og Tante kom han godt ud af det med, og saaledes var han efterhaanden blevet et Medlem af Familien.

Hvem ved, hvor længe vi endnu vilde have levet paa denne Maade, hvis ikke vore Forhold pludselig var blevet forandret ved et mærkeligt Tilfælde. Jeg var sammen med mine Søstre blevet inviteret til en vis Familie, som jeg ikke gerne kom hos. Selskabet var for blandet, og der kom ofte Mennesker, som man maaske ikke ligefrem kunde kalde raa, men i al Fald bundløst ordinære. Denne Gang var Narcis ogsaa bedt med, og for hans Skyld fik jeg Lyst at gaa med, thi saa var jeg dog sikker paa at træffe i al Fald Een, som jeg kunde underholde mig med paa min Maade. Allerede ved Bordet maatte vi udstaa en hel Del, thi nogle af Herrerne havde drukket tæt. Efter Bordet skulde der absolut leges Panteleg, hvilket foregik under stor Larm og Tummel. Narcis skulde indfri et Pant. Man dømte ham til at hviske hver enkelt af Selskabet noget behageligt i Øret. Ved min Naboerske, en Kaptajnsfrue, blev han maaske nok staaende lidt vel længe. Paa een Gang gav hendes Mand ham en Lussing, saa Pudderet fløj mig ind i Øjnene. Da jeg havde faaet gnedet det af og var kommet mig nogenlunde af Forskrækkelsen, saa jeg begge Herrerne med dragne Kaarder. Narcis blødte, og Kaptajnen, der var ude af sig selv af Vin, Vrede og Jalousi, kunde det øvrige Selskab daarligt nok holde tilbage. Jeg tog Narcis under Armen og ledte ham ud af Døren, ad en Trappe op paa et andet Værelse, og da jeg ikke mente min Ven i Sikkerhed for hans rasende Modstander, laasede jeg straks Døren.

Vi ansaa begge Saaret for ufarligt, thi vi saa kun en let Skramme over Haanden. Men kort efter opdagede vi en Blodstrøm, der flød ned ad Ryggen, og der viste sig et stort Saar i Hovedet. Nu blev jeg bange. Jeg løb ud paa Trappeafsatsen for at sende Bud efter Hjælp, men kunde ikke faa fat paa nogen, da alle var blevet nedenunder for at styre det rasende Menneske. Endelig kom en af Husets Døtre springende op, og hendes Munterhed ærgrede mig meget, da hun var lige ved at le sig til Døde over det vanvittige Spektakel og over det ækle Optrin. Jeg bad hende indtrængende skaffe mig en Læge, og paa sin ustyrlige

Maade stormede hun straks ned ad Trappen for selv at hente en.

Jeg gik atter ind til den Saarede, bandt mit Lommetørklæde om Haanden paa ham og et Haandklæde, som hang ved Døren, om hans Hoved. Han blødte endnu stærkt; Lægen kom ikke; den Saarede blev blegere og blegere og var ved at besvime. Der var ingen ved Haanden, som kunde hjælpe mig. Jeg ruskede ham ugenert i Armen og søgte at bringe Liv i ham ved at klappe ham og kæle for ham. Det virkede som et sjæleligt Lægemiddel. Han beholdt Bevidstheden, men var ligbleg.

Nu kom omsider den energiske Husmoder, men hvor forfærdedes hun ikke, da hun saa Narcis i den Forfatning hvile i mine Arme og os begge oversvømmet med Blod. Thi ingen havde tænkt paa, at Narcis kunde være saaret. Alle mente, jeg havde faaet ham helskindet ud af det.

Nu blev der hentet Masser af Vin og vellugtende Vande og alt, hvad der kunde oplive og forfriske, ogsaa Lægen kom, og jeg kunde meget godt have trukket mig tilbage. Men Narcis holdt min Haand fast, og jeg vilde vel være blevet, selv om han ikke havde holdt paa mig. Medens han blev forbundet, vedblev jeg at gnide ham med Vin og brød mig kun lidt om, at hele Selskabet havde samlet sig om os. Lægen var færdig. Narcis tilkastede mig et stumt, taknemligt Farvel og blev derpaa baaret hjem.

Husets Frue viste mig nu ind i sit Soveværelse. Hun maatte klæde mig helt af, og jeg tør ikke fortie, at jeg, da man vaskede hans Blod af mig, for første Gang tilfældigt blev var i Spejlet, at jeg maatte anse mig selv for smuk selv uden Klæder. Det kunde ikke gaa at tage min egen Kjole paa igen, men da Husets kvindelige Medlemmer alle enten var mindre eller større end jeg, kom jeg hjem i en sælsom Forklædning til største Forbavselse for mine Forældre. De var meget kede over den Forskrækkelse, jeg havde været udsat for, over at vor Ven var blevet saaret, over Kaptajnens Taabelighed, over hele Historien. Det var ikke langt fra, at Fader selv vilde have udfordret Kaptajnen

for at hævne sin Ven. Han bebrejdede de Herrer, der havde været til Stede, at de ikke straks havde revset Kaptajnen for et saa snigmorderisk Overfald. Thi det var ganske klart, at Kaptajnen, straks efter at han havde slaaet Narcis, havde trukket blank og saaret ham bagfra. Skrammen over Haanden var først tilføjet Narcis, da han selv greb til Vaaben. Jeg blev ubeskrivelig ophidset eller altereret, eller hvad jeg skal kalde det. Den Lidenskab, der gemtes dybest i mit Hjerte, var paa een Gang brudt ud som en Flamme, der faar Luft. Og er Fryd og Glæde skabt til at fremelske Kærligheden i det Stille, bliver de, som har en kærlig Natur, lettest tilskyndet til at beslutte sig og erklære sig ved Angsten for den elskedes Liv. — Jeg fik Medicin og blev bragt til Sengs. Ganske tidligt om Morgenen skyndte Fader sig hen til sin saarede Ven, som laa alvorligt syg af Saarfeber.

Fader fortalte mig kun lidt af, hvad han havde talt med ham om, men søgte at berolige mig med Hensyn til de Følger, det passerede kunde faa. Det var et Spørgsmaal, om man kunde nøjes med en Undskyldning, eller om Sagen ikke maatte for Domstolen og derefter gaa sin Gang. Jeg kendte min Fader godt nok til at tro ham i Stand til at ønske Affæren endt uden Duel. Men jeg tav, thi jeg havde tidligt lært af Fader, at Kvinder ikke skal blande sig i den Slags Stridigheder. Iøvrigt syntes der ikke at være forefaldet noget, som angik mig, mellem de to Venner. Men snart efter betroede Fader min Moder det nærmere Indhold af deres Samtale. Narcis var, sagde han, dybt rørt over min Hjælp, havde omfavnet ham, erklæret, at han stod i evig Gæld til mig, og bedyret højt og helligt, at han ikke begærede nogen Lykke paa Jorden, hvis han ikke maatte dele den med mig. Han havde udbedt sig Tilladelse til at betragte ham som sin Fader. Moder fortalte mig det ærligt og redeligt altsammen, men tilføjede den velmente Bemærkning, at man ikke skulde tage det alt for alvorligt, som blev sagt i den første Bevægelse. »Ja, det har du Ret i,« svarede jeg med paatagen Kulde og følte, Himlen maa vide, hvad og hvor meget derved.

Narcis var syg i to Maaneder og kunde ikke engang skrive med sin saarede højre Haand, men beviste ved de venligste Opmærksomheder, at han ikke havde glemt mig. Alle disse mere end dagligdags Høfligheder sammenholdt jeg med det, jeg havde faaet at vide af Moder, og mit Hoved var stadig fuldt af Griller. Hele Byen talte om Begivenheden. Overfor mig omtalte man den med et særligt Tonefald; man drog Konsekvenser af det, som, hvor meget jeg end søgte at afvise dem, dog greb mig stærkt. Det, som før havde været Pjank og Manér, blev nu Alvor og Kærlighed. Min urolige Stemning blev saa meget større, jo omhyggeligere jeg søgte at skjule den for alle. Tanken om at miste ham forfærdede mig, men Muligheden for en nærstaaende Forbindelse fik mig til at skælve. Tanken om Ægteskabet har sikkert altid noget skræmmende for et Pigebarn, der kun véd halv Besked.

Ved disse voldsomme Sjælsrystelser blev jeg atter kastet ind i mig selv. De brogede Billeder af et Liv i Adspredelser, som ellers svævede mig for Øje Dag og Nat, var som blæst bort. Min Sjæl begyndte paany at røre paa sig, men mit saa grundigt afbrudte Bekendtskab med min usynlige Ven i Himlen var ikke saa let at genoprette. Vi stod stadig hinanden temmelig fjærnt. Der var igen en vis Forbindelse, men alligevel en stor Forskel mod forhen.

Der var udkæmpet en Duel, hvori Kaptajnen blev haardt saaret, uden at jeg havde faaet noget at vide om det, og den offentlige Mening var i enhver Henseende paa min Elskedes Side. Han viste sig omsider igen paa Skuepladsen. Før alt andet lod han sig med forbundet Hoved og Haand bære over til os. Hvor bankede mit Hjerte ikke under hans Besøg! Hele Familien var til Stede. Begge Parter lod det blive ved almindelige Taksigelser og Høflighedstilkendegivelser. Men han fik alligevel Lejlighed til at give mig nogle hemmelige Tegn paa sin Kærlighed, som kun yderligere forøgede min Uro. Efter at han var blevet helt rask, besøgte han os hele Vinteren igennem paa samme Maade

som før, og uagtet de mange smaa Tegn, han gav mig paa sin Ømhed og Kærlighed, blev intet afgørende sagt.

Saaledes blev jeg stadig holdt i Aande. Intet Menneske kunde jeg betro mig til, og Gud var jeg for langt borte fra. I disse fire forvildede Aar havde jeg helt glemt ham. Nu tænkte jeg af og til atter paa ham, men Bekendtskabet var kølnet. Det var kun Høflighedsvisiter, jeg aflagde, og da jeg tilmed, naar jeg stedtes for ham, altid tog smukke Klæder paa og med Tilfredshed lod ham se min Dyd, min Ærbarhed og alle de gode Sider, jeg mente at have fremfor andre, syntes han slet ikke at lægge Mærke til mig i min Pragt.

En Hofmand vilde blive meget urolig, hvis hans Fyrste, som hans Lykke afhænger af, optraadte saaledes overfor ham. Men jeg var ikke ked af det. Jeg havde, hvad jeg havde Brug for: Helbred og rigeligt Udkomme. Syntes Gud om, at jeg mindedes ham, var det godt. Hvis ikke, mente jeg dog at have gjort min Skyldighed.

Saaledes dømte jeg ganske vist ikke den Gang om mig selv; men det var alligevel mit Hjertes sande Tilstand. Der var imidlertid allerede truffet Forberedelser til at ændre og rense mit Sindelag.

Foraaret kom, og Narcis besøgte mig uanmeldt paa en Tid, da jeg var ganske alene hjemme. Nu optraadte han som Frier og spurgte mig, om jeg vilde skænke ham mit Hjerte og senere, naar han havde opnaaet en ærefuld, vellønnet Stilling, ogsaa min Haand.

Han var ganske vist ansat ved vort Hof, men i Begyndelsen holdt man ham af Frygt for hans Ærgerrighed tilbage i Stedet for at lade ham avancere hurtigt og gav ham en ringe Gage, fordi han havde Privatformue.

Trods min Forelskelse indsaa jeg godt, at han ikke var en Mand, man kunde indlade sig med uden videre. Jeg tog mig derfor sammen og henviste ham til min Fader, hvis Samtykke han ikke lod til at tvivle om; han vilde blot først være enig med mig. Endelig sagde jeg ja, men gjorde mine Forældres Samtykke til en nødvendig Betingelse. Han talte saa formelt med dem begge. De ytrede deres Tilfredshed,

og man gav hinanden sit Ord under den Forudsætning, at man snart vilde lade ham avancere. Søstre og Tanter blev underrettet, og man bad dem bevare det som en dyb Hemmelighed.

Elskeren var nu blevet til min Forlovede, og der viste sig en betydelig Forskel. Hvis en eller anden kunde forvandle alle rettænkende Pigers Elskere til Forloveder vilde det være en stor Velgerning for vort Køn, selv om intet Ægteskab blev Resultatet. Kærligheden mellem de to Personer tager ikke af derved, men den bliver fornuftigere. Talløse smaa Dumheder, alt Koketteri, al Ustadighed falder bort. Hvis Ens Forlovede siger, at han synes bedre om En i Morgenkappe end med den pragtfuldeste Frisure, vil et fornuftigt Pigebarn sikkert være ligeglad med den, og intet er naturligere, end at ogsaa hun tænker fornuftigt og foretrækker at blive en god Husmoder frem for at skaffe Verden en Pyntedukke. Og saaledes gaar det i alle Samfundsklasser.

Naar saa Pigebarnet oven i Købet har den Lykke, at hendes Forlovede har Forstand og Kundskaber, saa lærer hun mere, end lærde Skoler og Udenlandsrejser kan bringe hende. Ikke alene modtager hun villigt al den Udvikling, han giver hende, men hun søger ogsaa at naa videre ad denne Vej. Kærligheden gør meget Umuligt muligt. Og endelig begynder den Underkastelse saa ogsaa, som er saa nødvendig og passende for det kvindelige Køn. Ens Forlovede hersker ikke som Ægtemanden. Han beder kun, og hans Elskede søger kun at aflure ham, hvad han ønsker, for at udrette det, før han faar bedt om det.

Saaledes har Erfaringen lært mig, hvad jeg ikke vil undvære for nogen Pris. Jeg var lykkelig, i Sandhed saa lykkelig, som man overhovedet kan være hèr paa Jorden, det vil sige i kort Tid.

Med disse stille Glæder forløb en Sommer. Narcis gav mig ikke mindste Grund til Klage. Jeg kom bestandig til at holde mere og mere af ham, hele min Sjæl hængte ved ham, og det vidste han godt, og han forstod at sætte Pris

paa det. Men efterhaanden udviklede der sig af tilsyneladende Bagateller noget, som lidt efter lidt kom til at skade vort Forhold.

Narcis omgikkes mig som min Forlovede, og aldrig vovede han at begære af mig det, som endnu var os forbudt. Men om Grænserne for Dyd og Moral havde vi meget forskellige Meninger. Jeg vilde være tryg og tillod ham overhovedet ikke at tage sig nogen Frihed, som ikke hele Verden kunde have vidst Besked om. Han, som var vant til smaa Pikanterier, fandt denne Diæt meget streng. Paa dette Punkt kom vi stadig op at skændes. Han roste min Opførsel, men søgte at undergrave min Beslutning.

Min gamle Sproglærers »*ramme Alvor*« faldt mig ind, og samtidig kom jeg ogsaa til at huske paa det Hjælpemiddel, jeg den Gang havde fundet.

Jeg var igen blevet lidt bedre kendt med Gud. Han havde jo givet mig en saa elsket Kæreste, og det takkede jeg ham for. Selve den jordiske Kærlighed samlede min Aand og satte den i Bevægelse, og mit Samkvem med Gud var ikke i Strid med den. Ganske naturligt klagede jeg for ham min Nød over, hvad der gjorde mig angst, og opdagede ikke, at jeg selv ønskede og attraaede det, som gjorde mig angst. Jeg troede, at jeg var meget stærk og ikke behøvede at bede: »Led mig ikke ud i Fristelse!« Over Fristelsen mente jeg mig højt hævet. I denne forfængelige Flitter-Opfattelse af min egen Dyd traadte jeg frem for Gud. Han stødte mig ikke bort. Efter det ringeste Samkvem med ham efterlod han et blidt Indtryk i min Sjæl, og dette Indtryk tilskyndede mig til stadig at søge ham paany.

Uden Narcis var hele Verden død for mig, uden ham havde den ingen Tillokkelser. Selv min Kærlighed til Pynt havde kun til Formaal at behage ham. Vidste jeg, at vi ikke skulde ses, gad jeg ikke anvende Omhu derpaa. Jeg holdt meget af at danse; men naar han ikke var til Stede, syntes jeg ikke, jeg kunde taale Bevægelsen. Til en glimrende Fest, hvor han ikke kom, gad jeg hverken anskaffe mig noget nyt eller fikse den gamle Stads op. Den ene

var mig lige saa kær, som den anden; nej, jeg maa snarere sige, jeg var lige saa ked af den ene som den anden. Jeg syntes, jeg havde tilbragt en rigtig god Aften, naar jeg kunde faa et eller andet Spil i Gang med de Ældre, hvilket jeg ellers ikke havde mindste Lyst til, og naar en god gammel Ven drillede mig med det, smilede jeg maaske første Gang hele Aftenen. Og saaledes gik det med Spadsereture og alle mulige andre selskabelige Fornøjelser, som tænkes kan:

Ham havde ene jeg mig kaaret,
For ham kun var jeg født og baaret,
Min hele Higen var hans Gunst.

Paa den Maade blev jeg ofte ene i Selskaber, men jeg foretrak netop den fuldstændige Ensomhed. Min livlige Aand kunde hverken sove eller drømme; jeg følte og tænkte og opnaaede efterhaanden en vis Færdighed i at tale med Gud om mine Følelser og Tanker. Da udvikledes Følelser af anden Art i min Sjæl, som dog ikke var i Modstrid med de tidligere. Thi min Kærlighed til Narcis stemte med Skaberens Plan for Tilværelsen og stødte paa ingen Maade an mod mine Pligter. De modsagde ikke hinanden og var dog samtidig saa uendelig forskellige. Narcis var mit eneste Helgenbillede, min hele Kærlighed samlede sig om ham. Den anden Følelse angik ikke noget Billede og var uudsigelig dejlig. Jeg har den ikke mere og kan ikke skaffe mig den mere.

Min Elskede, som ellers kendte alle mine Hemmeligheder, fik intet at vide herom. Jeg mærkede snart, at han tænkte anderledes; han gav mig ofte Skrifter, som med lette og svære Vaaben bestred alt, hvad man kan kalde Forbindelsen med det Usynlige. Jeg læste Bøgerne, fordi de kom fra ham, men beholdt sluttelig ikke et Ord af alt det, som stod i dem.

Om Videnskaber og Erfaringer kunde vi heller ikke tale uden at blive uenige. Han bar sig ad som alle Mænd, spottede over Blaastrømperne og opdrog uophørlig paa mig. Han

plejede at tale til mig om alle Emner med Undtagelse af Retsvidenskaben, og samtidig med at han bragte mig alle Slags Skrifter, gentog han ofte den højst tvivlsomme Læresætning, at en Kvinde bør holde sin Viden mere hemmelig end en Kalvinist sin Tro i et katolsk Land, og medens jeg virkelig overfor Verden paa en ganske naturlig Maade hverken gjorde mig klogere eller mere belæst end tidligere, var han selv den første, som, naar han kunde komme til det, ikke kunde afholde sig fra af Forfængelighed at omtale mine Fortrin.

En berømt Verdensmand, der den Gang var meget i Vælten paa Grund af sine Talenter og sin Aandrighed, gjorde stor Lykke ved vort Hof. Han gjorde særlig Stads af Narcis og omgikkes ham bestandig. De disputerede ogsaa om Kvindernes Dyd. Narcis meddelte mig udførligt deres Samtaler. Jeg kom med mine Bemærkninger, og min Ven bad mig saa om at skrive et lille Indlæg over Emnet. Jeg skrev Fransk temmelig flydende; jeg havde faaet en god Grundvold af min gamle Lærer. Korrespondancen med min Ven førtes paa dette Sprog, og dengang kunde man overhovedet kun faa en finere Uddannelse ved Hjælp af franske Bøger. Greven syntes om min Afhandling. Jeg maatte ogsaa rykke ud med nogle smaa Sange, jeg havde digtet for kort Tid siden. Kort sagt, Narcis lod til uden Forbehold at drage Fordel af sin Veninde, og Historien endte til hans store Tilfredshed med en aandrig Epistel paa franske Vers, som Greven sendte ham ved sin Afrejse, hvori deres venskabelige Strid omtaltes, og som endte med at prise min Ven lykkelig, fordi han efter saa megen Tvivl og Vildfarelse sikrest vilde faa at vide, hvad Dyd var, i en henrivende og dydig Hustrus Arme.

Jeg fik Digtet at se før alle andre, men senere blev det vist til Gud og Hvermand, og enhver tænkte *sit* ved det. Saaledes gik det i flere Tilfælde, og alle de Fremmede, han satte Pris paa, indførte han i vort Hus.

En grevelig Familie opholdt sig en Tid lang i Byen for at konsulere vor dygtige Læge. Ogsaa hos dem blev Narcis

optaget som en Søn. Han indførte mig hos dem; hos disse udmærkede Mennesker fandt man behagelig Underholdning for Aand og Hjerte, og selv den kendte selskabelige Tidsfordriv syntes ikke saa indholdsløs i dette Hus som andre Steder. Enhver vidste, at der bestod en Forbindelse mellem os, og behandlede os, som de forskellige Situationer førte med sig, men berørte ikke det egentlige Forhold. Jeg omtaler særlig dette Bekendtskab, fordi det i mit Livs Løb fik megen Betydning for mig.

Vi havde nu omtrent været forlovet et Aar, og i dette var ogsaa den første Forelskelses Foraar forsvundet. Sommeren kom, og alt blev alvorligere og lidenskabeligere.

Ved uventede Dødsfald var nogle Embeder blevet ledige, som Narcis kunde søge. Det Øjeblik var nær forestaaende, da min Skæbne skulde afgøres, og medens Narcis og hans Venner gjorde sig al mulig Umage for ved Hoffet at udslette visse ugunstige Indtryk, henvendte jeg mig med mine Anliggende til min usynlige Ven. Han tog saa venligt imod mig, at jeg gerne kom igen. Ganske frimodigt frembar jeg mit Ønske, at Narcis maatte faa Stillingen. Men mine Bønner var ikke paatrængende, og jeg fordrede ikke at det skulde ske for min Bøns Skyld.

Stillingen blev besat med en langt ringere Medbejler. Jeg rystedes stærkt af Meddelelsen og ilede ind paa mit Værelse og lukkede Døren i Laas efter mig. Den første Sorg gav sig Luft i Taarer. Min næste Tanke var, at det kunde ikke skyldes et Tilfælde, og straks efter fattede jeg den Beslutning trøstig at finde mig til Rette dermed, fordi ogsaa denne tilsyneladende Ulykke kunde blive til mit sande Vel. Nu strømmede det ind over mig med de blideste Følelser, som splittede Sorgens Skyer. Jeg følte, at man med den Hjælp kunde bære alt. Glad gik jeg til Bords, til største Forbavselse for mine Husfæller.

Narcis havde mindre Modstandskraft end jeg, og jeg maatte trøste ham. Han fik ogsaa Ubehageligheder af sin Familie, — de pinte ham meget, og da vi havde den dybeste Fortrolighed til hinanden i alle Forhold, betroede han

mig alt. Hans Forsøg paa at komme i fremmed Tjeneste kronedes heller ikke med Held. Alt dette gjorde et dybt Indtryk paa mig baade for hans og min egen Skyld, men alle mine Bekymringer bragte jeg tilsidst hen til det Sted, hvor jeg var blevet modtaget saa godt.

Jo yndigere disse Oplevelser var, desto oftere søgte jeg at forny dem, og stadig søgte jeg Trøst dèr, hvor jeg saa ofte havde fundet den. Men ikke altid fandt jeg den. Jeg følte mig som En, der vil varme sig i Solens Straaler, men som noget, der kaster Skygge, kommer i Vejen. Hvad kan det være? spurgte jeg mig selv. Jeg overtænkte ivrigt Sagen og saa klart, at alt afhang af mit eget Sind. Naar det ikke var rettet lige mod Gud, blev jeg kold. Saa følte jeg ikke hans hjælpende Kraft og kunde ikke høre hans Svar. Nu kom det andet Spørgsmaal: Hvad hindrede mit Sind i at tage den Retning? Her stod mange Muligheder aabne, og jeg fordybede mig i en Undersøgelse, som næsten varede hele det andet Aar af min Kærlighedshistorie. Jeg kunde have sluttet den før, thi jeg kom snart paa Sporet. Men jeg vilde ikke indrømme det for mig selv og søgte tusind Udflugter.

Jeg indsaa meget snart, at min Sjæl forhindredes i at tage den lige Retning ved taabelige Adspredelser og Beskæftigelse med uværdige Ting. Hvordan og hvorfor blev mig snart tydeligt nok. Men hvordan skulde man komme afsted med alt i en Verden, hvor alt var uvæsentligt eller forrykt? Gerne havde jeg ladet det staa hen og levet videre paa Lykke og Fromme som andre Folk, der forekom mig at befinde sig rigtigt vel derved. Men jeg turde ikke, min inderste Følelse protesterede for ofte. Vilde jeg trække mig tilbage fra Selskabet og forandre min Levevis, saa kunde jeg det ikke. Jeg var nu en Gang spærret inde i en Kreds, visse Forbindelser kunde jeg ikke slippe ud af, den ene Vanskelighed meldte sig og ophobede sig efter den anden. Ofte gik jeg grædende til Sengs og stod op paa samme Maade efter en søvnløs Nat. Jeg trængte til en kraftig Bistand, men den vilde Gud ikke unde mig, saa længe jeg løb om i min Narrekappe.